

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/88/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114202401
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1114202401.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štiffovej a JUDr. Romana Majerského v spore žalobcu: B. Y., G.. XX.X.XXXX, E. G. Z. XX, M., zastúpeného usadeným euroadvokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Nábřežie sv. Metoda 120/14, Prievidza, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu časti nákladov obhajoby 662,80 eura, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 15C/19/2014-116, zo dňa 18.12.2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu; žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu 27.1.2014 domáhal zaplata náhrady časti obhajoby 662,80 eura v súvislosti s konaním bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2Rtv/134/90, v ktorom bol odsúdený za trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka. Na základne povolenia obnovy konania právoplatným uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 4Nt/21/2012-65, zo dňa 24.1.2013, došlo k zrušeniu výroku o vine a treste uloženého rozsudkom bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 11.6.1987, sp. zn. 3T/81/87 a trestné stíhanie vedené proti B. Y., G.. XX.X.XXXX bolo zastavené, nakoľko žalovaný skutok nie je trestným činom.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie mal vo vzťahu k skutkovému stavu za nesporné, že žalobca bol rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 21.2.1991, sp. zn. 2Rtv/134/90 odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka nepodmienečne; uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 20.5.2013, sp. zn. 33TV/1/2013-9 (na základe povolenia obnovy konania právoplatným uznesením vyššie uvedeného súdu sp. zn. 4Nt/21/2012-65, zo dňa 24.1.2013), bolo trestné stíhanie vedené proti žalobcovi, pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 241 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené, pretože skutok nie je trestným činom. Rovnako mal za nesporné, že rozhodnutím o odškodnení č. 42952/2013-1531/13, zo dňa 16.1.2014 bolo žalobcovi priznané odškodnenie 1.243,73 eura vrátane náhrady účelne vynaložených nákladov právneho zastúpenia podľa § 19 ods. 3 písm. b) zákona č. 119/1990 Zb. vo výške 140,22 eura a to náhrada za prevzatie veci z 13.4.2004 vo výške 69,01 eura a náhrada za návrh na povolenie obnovy z 12.10.2012 vo výške 71,21 eura. Žalobca namietal výšku priznanej sumy nákladov obhajoby poukazujúc

na to, že nepriznaním celej ním právneho zástupcovi zaplatenej sumy obhajoby za právne služby, zaplatené vo výške 803,22 eura mu v rozdiel 662,80 eura konaním žalovanej vznikla škoda.

3. Vo vzťahu k splneniu podmienky porušenia právnej povinnosti žalovanou v príčinnej súvislosti so vznikom škody, ktorú mal preukázanú, bol názoru, že táto splnená nebola, pričom kritéria pre vznik nároku na náhradu škody musia byť splnené kumulatívne; v prípade, že jeden z predpokladov splnený nie je, čo je aj prípad tohto konania, nemôže byť žalobca v konaní o náhradu škody úspešný. Súd prvej inštancie dôvodil, že trestné stíhanie bolo voči žalobcovi zastavené až uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 33Tv/1/2013-9, zo dňa 20.5.2013, ktorému vydaniu predchádzalo konanie o návrhu žalobcu na obnovu konania, ktorá bola právoplatne povolená uznesením 4Nt/21/21/2012-65, z 24.3.2013; žalovaná teda priznala žalobcovi trovy konania za úkony právnej služby bezprostredne spojené s týmto konaním - za dva úkony právnej služby - za prevzatie veci z 13.04.2004 a za návrh na povolenie obnovy konania z 12.10.2012.

4. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že úkonmi právnej služby, a to - spísanie sťažnosti pre porušenie zákona adresovaný Generálnej prokuratúre SR zo dňa 13.4.2004, podanie ústavnej sťažnosti zo dňa 5.10.2010 adresovanej Ústavnému súdu Slovenskej republiky, písomné doplnenie sťažnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.8.2011, spísanie a podanie návrhu na povolenie obnovy konania adresovaný Okresnému súdu Prešov 2.7.2009, účasť na verejnom zasadnutí vedenom Okresným súdom Prešov 20.11.2009, spísanie a podanie návrhu na povolenie obnovy konania adresovaný Okresnému súdu Prešov 25.10.2011, účasť na verejnom zasadnutí vedenom Okresným súdom Prešov 1.12.2011, vyjadrenie k sťažnosti prokurátora z 23.1.2012 - nebola splnená zákonná podmienka vzniku nároku na náhradu škody, nakoľko na základe žiadneho z uvedených úkonov právnej služby žalobca nedosiahol to, že by trestné stíhanie voči nemu bolo zastavené (§ 6 zákona č. 58/1969 Zb.). Zároveň takto vykonané a vyúčtované úkony právnej služby nepovažoval za účelné vo vzťahu k povoleniu obnovy konania v zmysle v poradí tretieho návrhu žalobcu z roku 2012, teda bezprostredne nevedli k povoleniu obnovy konania a následnému zastaveniu trestného stíhania žalobcu. Poukázal na to, že žalobca bol zastúpený advokátom, ktorý posudzoval, ktorým z úkonov právnej služby dosiahne zastavenie trestného stíhania žalobcu. Právny zástupca žalobcu samozrejme k dosiahnutiu cieľa - teda v konečnom dôsledku obnovy konania - mohol použiť prostriedky, ktoré považoval za pre klienta najúčelnejšie, ak ich mal na výber viac. Podotkol, že žalobca podal cestou svojho právneho zástupcu spolu 3 samostatné obsahovo netotožné návrhy na povolenie obnovy konania. Návrhy, v poradí prvom a druhom (z roku 2009 a 2011) boli neúspešné, keď ho prejednávajúce súdy druhej inštancie napokon svojím rozhodnutím právoplatne zamietli v zmysle § 399 ods. 2 Trestného poriadku. Takto podané návrhy, čiže úkony právneho zástupcu žalobcu boli preto vyhodnotené súdmi vyšších inštancií ako nedôvodné. Uviedol, že Trestný poriadok má ustanovenie § 556, podľa ktorého obžalovaný je povinný nahradiť štátu odmenu a náhradu obhajovi, ak bol v súvislosti s týmto konaním ustanovený. Analogicky dospel k záveru, že v prípade, ak si žalobca zvolil advokáta, ktorý podal v jeho záujme celkom bezvýsledne návrh (teda taký, ktorý bol právoplatne zamietnutý podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku), nie je oprávnený takto vzniknuté trovy následne žiadať od štátu, ale naopak je povinný tieto trovy uhradiť právnemu zástupcovi sám. Za nedôvodný považoval argument právneho zástupcu žalobcu, ktorý poukazoval na množstvo príbuzných káuz, kde súdy rozhodli v obdobných prípadoch v prospech jeho klientov, že nie jeho zavinením v tomto konkrétnom prípade rozhodli príslušné orgány v neprospech žalobcu, že docieľiť želaný cieľ sa podarilo až na tretí pokus a nie skôr ako tomu bolo v iných prípadoch. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že v prejednávanej veci išlo o špecifický prípad, o ktorom rozhodli nezávislé a nestranné súdy spôsobom, ktorý nie je kompetentný pre potreby tohto konania posudzovať; z tohto dôvodu na pojednávaní 18.12.2017 nepripustil ani návrh žalobcu na dokazovanie preskúmaním už rozhodnutých káuz klientov právneho zástupcu žalobcu a posudzovanie jednotlivých konaní týkajúcich rozhodovania žalovanej vo veciach súdnych rehabilitácií v týchto obdobných prípadoch, nakoľko mal za to, že ak aj malo ísť o skutkovo podobné kauzy, nemohol porovnávať tieto prípady, keďže stále išlo o samostatné konania, o ktorých bolo právoplatne rozhodnuté.

5. Súd prvej inštancie napokon ustálil, že za škodu nemožno považovať absolútne náklady, ktoré žalobca vynaložil v súvislosti so všetkými vyššie uvedenými úkonmi právnej služby od roku 2004, resp. s jednotlivými samostatnými návrhmi na povolenie obnovy konania a s nimi súvisiacimi úkonmi právnej služby, nakoľko len za základe dvoch úkonov právnej služby vykonaných v súvislosti s konaním pred Okresným súdom Prešov (v spojení s úspešným návrhom na povolenie obnovy konania v roku 2012) bolo trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené. Náhradu týchto trov konania, žalovaná žalobcovi už

priznala a zaplatila. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalovaná pri rozhodovaní nepochybila, preto nemohla v príčinnej súvislosti s jej konaním žalobcovi vzniknúť škoda. Taktiež nebola splnená ani podmienka vzniku nároku na náhradu škody, nakoľko na základe žiadneho z požadovaných úkonov právnej služby, nad rámec tých, ktoré žalovaná žalobcovi priznala, žalobca nedosiahol to, že by trestné stíhanie voči nemu bolo zastavené (§ 6 zákona č. 58/1969 Zb.). Na uvedenom základe v zmysle § 2, § 6 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 20, § 27 zákona č. 58/1969 Zb., § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 19 ods. 3 písm. b) zákona č. 119/1990 Zb., § 18 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z.z., § 556 Trestného poriadku, § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z.z. žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 C.s.p.; žalovanej vo vzťahu k neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že v konaní jej žiadne trovy konania nevznikli a zároveň si ich ani neuplatnila.

6. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že v ňom namietal nesprávne právne posúdenie vecí, keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nemá nárok na úhradu úkonov, ktoré preplatil svojmu obhajcovi, pretože nevedli k jeho úplnej rehabilitácii. Dôvodil, že všetky úkony boli uskutočnené v súlade s právnymi predpismi a judikatúrou SR; nebolo v moci žalobcu ani jeho obhajcu ovplyvniť rozporuplné konanie justičných orgánov, kedy v obsahovo úplne zhodných kauzách návrhom vyhovelí a v prípade žalobcu tak urobili až na základe opakovaných podaní. Považoval za podstatné, že žalobca bol za minulého režimu najprv nevinne väznený, potom nedôsledne rehabilitovaný a až po mnohých rokoch sa dostavil úspech v podobe úplnej rehabilitácie; žalobca vôbec nemal byť väznený a pokiaľ uväznený bol, mal byť na začiatku 90. rokov plne rehabilitovaný. Namiesto toho sa mu však úplnej rehabilitácie dostalo až na základe celkom mimoriadneho úsilia a značných nákladov. Svoj názor podporil odkazom na rozsudky Okresného súdu Bratislava I č.k. 8C/219/2012-88, zo dňa 8.9.2014 a Okresného súdu Bratislava I zo dňa 4.4.2012, sp. zn. 11C/113/2011.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny (§ 387 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27.8.2019 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

8. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní (ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia), s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu žaloby z dôvodu, že nepochybne v prípade uplatnených nárokov nie je preukázaná príčinná súvislosť medzi vykonanými právnymi službami a rozhodnutím, ktorým bola zavŕšená súdna rehabilitácia žalobcu ako základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste v zmysle zákona č. 58/1969 Zb.

9. Podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uplatňovaný nárok posudzoval podľa zákona č. 58/1969 Zb., konkrétne podľa § 6 (ods. 1, 2 a 3), ktorý upravuje náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste; uviedol ako dospel k záveru, že žalobcovi nevznikla škoda zaplatením za právne služby, výsledkom ktorých boli podania na Generálnu prokuratúru SR a súdy v Slovenskej republike, nakoľko týmito úkonmi sa nedosiaholo zastavenie trestného stíhania žalobcu v danej veci. Podľa názoru súdu prvej inštancie za škodu nemožno považovať všetky náklady, ktoré žalobca vynaložil v súvislosti s dosiahnutím zastavenia trestného stíhania. V danom prípade by žalobcovi vznikla škoda, len ak by zaplatil trovy obhajoby v konaní, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené; tie si však v prejednávanej veci neuplatňoval. S týmito dôvodmi sa odvolací súd stotožňuje.

10. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že hoci zákon č. 58/1969 Zb. nevypočítava, čo sa odškodňuje v prípade zrušenia rozhodnutia o treste, ktorý bol už vykonaný (ak bolo proti poškodenému trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený), je i tu rozhodujúce, či majetková ujma, ktorú si osoba uplatňuje podľa § 6 zákona č. 58/1969 Zb., bola spôsobená rozhodnutím o treste (podľa § 6 ods. 1 právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má voči štátu ten, na kom bol úplne alebo čiastočne vykonaný trest, ak v neskoršom konaní bol spod obžaloby oslobodený alebo ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené).

10.1. V preskúmvanej veci nebol sporný skutkový stav, že predmetné právne služby boli žalobcovi poskytnuté mimo konania, ktoré sa viedlo o povolení a po povolení obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Vojenského odvodového súdu Prešov sp. zn. 2Rtv/134/90, zo dňa 21.2.1991, v ktorom zrušil výrok o vine a výrok o treste uložený mu týmto rozsudkom a aj všetky ďalšie rozhodnutia nadväzujúce na toto rozhodnutie, ak vzhľadom na túto zmenu stratili podklad. Na ich refundáciu podľa prislúchajúceho osobitného zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii žalovaná nebola povinná a povinnosť žalovanej poskytnúť žalobcovi náhradu týchto nákladov nie je možné vyvodiť ani zo všeobecne platného zákona č. 58/1969 Zb. Odvolací súd sa stotožňuje so žalobcom, že podanie podnetov na podanie sťažnosti pre porušenie zákona na Generálnu prokuratúru SR a návrhov na sudy malo svoj zmysel s ohľadom na to, že právny zástupca žalobcu vedel o viacerých prípadoch, v ktorých sa trestne stíhaní domohli práve ich využitím úplnej súdnej rehabilitácie. Skutočnosť, že uvedené právne služby, za ktoré si žalobca žiada náhradu, boli účelne vynaložené však neznamená, že súd môže uložiť žalovanej povinnosť nahradiť ich žalobcovi podľa zákona č. 58/1969 Zb., ak to z ustanovení tohto zákona nevyplýva.

10.2. V tejto súvislosti sa odvolací súd nestotožňuje s názorom, na ktorý poukazuje žalobca, vysloveným v rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 11C/113/2011, zo dňa 4.4.2012, podľa ktorého aj keď nie všetky vykonané a vyúčtované úkony právnej služby boli účelné vo vzťahu k povoleniu obnovy konania, t.j. nevedli priamo k povoleniu obnovy a následnému zastaveniu trestného stíhania, možno ich nepochybne považovať za úkony, ktoré predmetný cieľ sledovali a v prípade, ak k rehabilitácii mohlo dôjsť viacerými spôsobmi, treba na škodu prihliadať komplexne a škodou rozumieť akékoľvek (resp. všetky) náklady, ktoré domáhajúci subjekt vynaložil v príčinnej súvislosti s dosiahnutím rehabilitácie, bez ohľadu na to, ktorou konkrétnou formou malo nakoniec k rehabilitácii dôjsť.

10.3. Odvolací súd v príslušných ustanoveniach zákona č. 58/1969 Zb. nevidí možnosť takto široko koncipovanej zodpovednosti štátu, keď za podstatné považuje, že poskytnuté úkony právnej služby, za ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje náhradu, nie je možné považovať za vynaložené v priamej súvislosti s konaním, ktoré viedlo k povoleniu obnovy a následnému zastaveniu trestného konania, nakoľko tu absentuje „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Povolenie obnovy a následné zastavenie trestného stíhania žalobcu nie je priamo následkom postupu žalobcu, za ktorý si v prejednávanej veci uplatňuje náhradu vzniknutých nákladov právneho zastúpenia.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že v konaní úspešnej žalovanej, ktorej by inak patrila náhrada trov konania, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy konania nevznikli.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).